ชื่อเรื่อง การศึกษาพื้นที่ประสบภัยแล้งทางการเกษตรในฤดูกาลเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กรณีศึกษา : อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัย นางสาวชนากานต์ เสริมสุข รหัส 60160599

ประธานที่ปรึกษา อาจารย์ประสิทธ์ เมฆอรุณ

ประเภทสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ วท.บ สาขาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,2563

คำสำคัญ ภัยแล้ง ,ภัยแล้งทางการเกษตร, ฝนทิ้งช่วง ,ฤดูกาลเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรุนแรงของภัยแล้งทางการเกษตร ด้วยนิยามของกรมอุตุนิยมวิทยา ที่ว่าฝนแล้งเป็นภาวะที่ฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล มีสภาวะฝนทิ้งช่วง หมายถึงช่วงที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึงวันละ 1 มิลลิเมตร ติดต่อกันเกิน 15 วัน (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2550) ในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2562 ของอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562 ถึงเดือนมกราคม 2563 จากการศึกษามีพื้นที่ประสบภัยแล้งทางการเกษตรที่เกิดจากสภาวะฝนทิ้งช่วงในฤดูกาลเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2562 ของอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จากสถานีอุตุนิยมวิทยาภาคเหนือที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนวันที่ฝนตกไม่ตกติดต่อกัน 15 วัน และปริมาณฝนที่ตกติดต่อกันต่ำกว่า 1 มิลลิเมตรของสถานีอุตุนิยมวิทยาทั้ง 7 สถานี ให้ค่าน้ำหนักระดับความรุนแรงของภัยแล้งดังนี้ ระดับความรุนแรงมาก ฝนไม่ตกติดต่อกันมากกว่า 10 วันขึ้นไป ระดับความรุนแรงปานกลาง ฝนไม่ตกติดต่อกันเป็นระยะ 5 - 9 วัน ระดับความรุนแรงน้อยคือฝนไม่ตกติดต่อกันน้อยกว่า 4 วัน ตั้งแต่เริ่มการเพาะปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวในเดือนพฤษภาคม ,เดือนมิถุนายน,เดือนกรกฎาคม และเดือนตุลาคม อยู่ในภัยแล้งเฉลี่ยระดับปานกลาง เดือนสิงหาคมและเดือนกันยายนอยู่ในภัยแล้งเฉลี่ยระดับน้อย ส่วนเดือนพฤศจิกายน เดือนธันวาคมและเดือนมกราคม อยู่ในภัยแล้งเฉลี่ยระดับมาก และ 2) เพื่อประเมินผลกระทบปัญหาภัยแล้งต่อพื้นที่ของเกษตรกรที่เพาะปลูกข้าวโพดในอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ซึ่งสรุปได้ว่า มีพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งหมดคือ 1,259 แปลง คิดเป็นจำนวน 6,702.71 ไร่ 10.72 ตารางกิโลเมตร พื้นที่แปลงเพาะปลูกได้รับระดับภัยแล้งรุนแรงมาก 461 แปลง คิดเป็นจำนวน 2,623.52 ไร่ 4.19 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 39.14 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ พื้นที่แปลงเพาะปลูกได้รับระดับภัยแล้งรุนแรงปานกลาง 474 แปลง คิดเป็นจำนวน 2,433.52ไร่ 3.89 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 36.32 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ พื้นที่แปลงเพาปลูกได้รับระดับระดับภัยแล้งรุนแรงน้อย 324 แปลง คิดเป็นจำนวน 1,645.66 ไร่ 3.92 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 24.54 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ในการจัดการภัยแล้งที่เกิดจากฝนทิ้งช่วง และกำหนดแนวทางการจัดการบริหารน้ำในพื้นที่ประสบภัยแล้งในพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ในอนาคตต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Copyright© by Naresuan University
All rights reserved

Title	Study of areas affected by agricultural drought in maize Farming season. Case Study: Mae Phrik District, Lampang Province
Province Authors	Chanakan Sroemsuk
Advisor Assistant Professor	Prasit Mekarun
Academic Paper	B.S. Thesis in Geography, Naresuan University, 2020
Keywords	drought, agricultural drought, rainy season, maize farming Season

Abstract

Objective of this research is 1) to study the severity of agricultural drought. With the definition of the Meteorological Department That the drought is a condition that rains less than usual or the rain does not have to fall according to the season There is a period of rain, which means that the amount of rain is less than 1 mm per day for more than 15 consecutive days (Meteorological Department, 2007) During the 2019 maize cultivation season of Mae Prik District, Lampang Province, from May 2019 to January 2020, from the study, there was an area affected by agricultural drought caused by the drought conditions during the year of maize farming season. 2019 of Mae Prik District, Lampang Province from the Northern Meteorological Station that analyzed data on the number of days of non-rain for 15 consecutive days and the amount of rainfall that was less than 1 millimeter of the 7 meteorological stations gave the weight of the severity of the disaster. Drought as follows severe degree Rain did not rain for more than 10 days consecutively, moderate severity. Rain did not rain for a period of 5-9 days, with mild intensity, ie, no rain for less than 4 consecutive days from planting to harvest in May. , June, July and October Are in drought, average, moderate August and September are in a low average drought. November part December and January and 2) to assess the impact of drought on the areas of corn farmers in Mae Phrik District, Lampang Province. The total affected area is 1,259 plots, totaling 6,702.71 rai and 10.72 square kilometers. Plantations received 461 very severe drought levels, totaling 2,623.52 rai and 4.19 square kilometers, accounting for 39.14 percent of the area. Planted areas received 474 moderately severe drought, totaling 2,433.52 rai 3.89 square kilometers, accounting for 36.32 percent of the area. The power plantation area received a level of less severe drought 324 plots, totaling 1,645.66 rai, 3.92 square kilometers, or 24. 54 percent of the area this research will benefit the Agricultural Office of Mae Phrik District, Lampang Province, to manage drought caused by rain during the period. And set a guideline for water management in drought-stricken areas in the future for maize growing areas.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
Copyright by Naresuan University
All rights reserved